

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՈՐԻՍԻ ՅՈՒ. ԲԱԽՇՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԻՎ 3 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

Ուսումնական հաստատության անվանումը

Հաստատում եմ

Տնօրեն

Ս. Ավանեսյան

« _____ » _____ 2026թ.

ՕՐԱՑՈՒՑԱՅԻՆ-ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Հայաստանի պատմություն

ԴԱՄԱՐԱՆ

8

ԿԻՍԱՄՅԱԿ

I, II

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻ

2026-2027

ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ

102

3

(տարեկան) (շաբաթական)

ԴԱՄԱԳՐՔԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Հայոց պատմություն

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Մասնակցային դպրոց

ՀԵՂԻՆԱԿ

Սմբատ Հովհաննիսյան

ՈՒՍՈՒՑԻՉ

Ռուզաննա Խաչատրյան

Քննարկվել, հավանության է արժանացել

մեթոդիավորման _____ նիստում: Արձանագրություն թիվ _____

Մեթոդիավորման նախագահ

(ստորագրություն)

Մերի Դանիելյան

(ազգանուն, անուն)

Տնօրենի տեղակալ

(ստորագրություն)

Մերի Մկրտչյան

(ազգանուն, անուն)

№	ԴԱՍԻ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ		ԴԱՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ԴԱՍԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ	ԳՐՔԻ ԷՋԸ	ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ			ԺԱՄԿԵՏԸ
						ԸՆԴ	ՏԵՍ	ԳՈՐԾ	
ԹԵՄԱ 1		Հայաստանը XI-XIV դդ. (15 ժամ)							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Ձևավորել՝ - XI-XIV դդ. Հայոց քաղաքակրթության պատմության վերաբերյալ գիտելիքներ - XI-XIV դդ հայոց քաղաքակրթության զարգացման ընթացքը հետազոտելու, տվյալ ժամանակաշրջանի կարևոր իրադարձությունները, դրանց արդյունքներն ու հետևանքները համեմատելու, վերլուծելու հմտություններ, XI-XIV դդ. կարևոր ձեռքբերումները գնահատելու, բացթողումները բացահայտելու և ընդհանրացումներ անելու հմտություններ:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ			1. Նկարագրի XI-XIV դդ. տարածաշրջանում հաստատված աշխարհաքաղաքական իրադրությունը, ներկայացնի հայ ժողովրդի պատմական զարգացման ընթացքի վրա մեծ ազդեցություն ունեցած գործընթացները: 2. Ներկայացնի և համեմատի XI-XIV դդ. հայոց պատմության առանցքային դրվագները. կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքներն ու հետևանքները: 3. Նկարագրի XI-XIV դդ տնտեսական կյանքը, հասարակական հարաբերությունները, բնակչության առօրյա կյանքն ու կենցաղը, համեմատի նախորդ ժամանակաշրջանների իրողությունների հետ:						
1	Պատմությունը տարեթվերով և տարեթվերից դուրս		Ժամանակագրության վերիիշում	Ներկայացնում է Հայոց պատմության ուսումնասիրության առարկան, նպատակը, հայոց պատմության փուլերն ընդգրկող ժամանակագրական շրջանակները, բացատրում է Հայոց պատմության պարբերացումը, բովանդակությունը և առանձնահատկությունները, ճանաչում է ուսումնասիրման աղբյուրը:	3-4	1	0,5	0,5	
2	Ինչպես աշխատել այս դասագրքով		Ծանոթանալ դասագրքով աշխատելու պայմաններին:	Ուշադրություն է դարձնում գրքի կառուցվածքին, ընթերցանությունը դարձնում է ուսումնասիրության առանցքային հմտություն: Ուշադրություն է դարձնում տեղադրված QR կոդերին և դասագիքի տարբերակված առաջադրանքների պահանջներին:	5-8	1	0,5	0,5	
3	Իրադրությունը տարածաշրջանում և Հայաստանում Անիի թագավորության անկումից հետո: Հայկական թագավորությունները և իշխանությունները:		Նկարագրի XI-XIV դդ. տարածաշրջանում հաստատված աշխարհաքաղաքական իրադրությունը, ներկայացնի հայ ժողովրդի պատմական զարգացման ընթացքի վրա մեծ ազդեցություն ունեցած գործընթացները:	Ներկայացնում է XI-XIV դդ. տարածաշրջանում հաստատված աշխարհաքաղաքական իրադրությունը, և հայ ժողովրդի պատմական զարգացման ընթացքի վրա մեծ ազդեցություն ունեցած գործընթացները:	10-11	1	0,5	0,5	
4	Իրադրությունը տարածաշրջանում և Հայաստանում Անիի թագավորության անկումից հետո: Հայկական թագավորությունները և իշխանությունները:		Ներկայացնի և համեմատի XI-XIV դդ. հայոց պատմության առանցքային դրվագները. կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքներն ու հետևանքները:	Ներկայացնում և համեմատում է XI-XIV դդ. հայոց պատմության առանցքային դրվագները. կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծում դրանց արդյունքներն ու հետևանքները:	11	1	0,5	0,5	
5	Թյուրք-սելջուկները և Հայաստանը: Ձանգվածային արտագաղթը		Ներկայացնի սելջուկների արշավանքների հետևանքները և մեկնաբանի թե ինչ գործոններ են ազդել հայության արտագաղթին:	Ներկայացնում է սելջուկների արշավանքների հետևանքները և մեկնաբանում՝ թե ինչ գործոններ են ազդել հայության արտագաղթին:	11-12	1	0,5	0,5	

6	Թյուրք-սելջուկները և Հայաստանը: Ձանգվածային արտագաղթը:	Գնահատի և ընդհանրացնի սելջուկ թուրքերի աստիճանաբար Հայաստանում վերաբնակվելու վտանգավորությունը: Բացահայտի և մեկնաբանի XI-XIV դդ. հայ ժողովրդի ինքնությանը սպառնացող մարտահրավերները:	Կարողանում է վերլուծել սելջուկ թուրքերի աստիճանաբար Հայաստանում վերաբնակվելու վտանգավորությունը:	12	1	0,5	0,5	
7	Հայաստանը Ջաքարյանների օրոք:	Գնահատի Ջաքարյանների դերը Հայաստանի հյուսիսարևելյան շրջանների ազատագրման և իշխանապետության ստեղծման գործում, քննարկի ընդհանուր թշնամու դեմ միասնական և փոխհամաձայնեցված գործելու կարևորությունը:	Գնահատում է Ջաքարյանների դերը Հայաստանի հյուսիսարևելյան շրջանների ազատագրման և իշխանապետության ստեղծման գործում, քննարկում ընդհանուր թշնամու դեմ միասնական և փոխհամաձայնեցված գործելու կարևորությունը:	14-15	1	0,5	0,5	
8	Հայաստանը Ջաքարյանների օրոք:	Ներկայացնի թե ինչ հետևանքներ ունեցավ հայ-վրացական զինակցությունը ընդդեմ սելջուկների:	Ներկայացնում է թե ինչ հետևանքներ ունեցավ հայ-վրացական զինակցությունը ընդդեմ սելջուկների:	15	1	0,5	0,5	
9	Ամփոփում 1. (հարց ու պատասխան)	Ամփոփել անցած նյութը, կատարել գիտելիքի ստուգում՝ հանձնարարված թեմաներից:	Կարողանում է պատասխանել տրվող հարցերին և ունի համապատասխան գիտելիքներ (կրկնություն հանձնարարված թեմաներ շուրջ)		1		1	
10	Մոնղոլական արշավանքները. Հայաստանի քաղաքական իրավիճակը XIII դարի կեսերին և XIV դարում:	Ներկայացնի մոնղոլական և թյուրքական բազմաթիվ ցեղերի բնակեցման գործընթացի նշանակությունը նվաճված տարածքներում:	Ներկայացնում է մոնղոլական և թյուրքական բազմաթիվ ցեղերի բնակեցման գործընթացի նշանակությունը նվաճված տարածքներում:	16-18	1	0,5	0,5	
11	Մոնղոլական արշավանքները. Հայաստանի քաղաքական իրավիճակը XIII դարի կեսերին և XIV դարում:	Ներկայացնի մոնղոլական արշավանքի հետևանքները , սոցիալ-տնտեսական ծանր կյանքը:	Ներկայացնում է մոնղոլական արշավանքի հետևանքները , սոցիալ-տնտեսական ծանր կյանքը:	19-20	1	0,5	0,5	
12	Տնտեսությունը, առօրյա կյանքն ու կենցաղը, հասարակական հարաբերությունները Հայաստանում XI-XIV դարերում:	Նկարագրի XIII-XIV դդ տնտեսական կյանքը, հասարակական հարաբերությունները, բնակչության առօրյա կյանքն ու կենցաղը, համեմատի նախորդ ժամանակաշրջանների իրողությունների հետ:	Նկարագրում է XIII-XIV դդ տնտեսական կյանքը, հասարակական հարաբերությունները, բնակչության առօրյա կյանքն ու կենցաղը, համեմատում նախորդ ժամանակաշրջանների իրողությունների հետ:	21-22	1	0,5	0,5	
13	Հայոց եկեղեցին զարգացած միջնադարում:	Արժևորի միասնական և փոխհամաձայնեցված գործելու կարևորությունը, պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը:	Արժևորում է միասնական և փոխհամաձայնեցված գործելու կարևորությունը, պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը:	23	1	0,5	0,5	
14	Հայոց եկեղեցին զարգացած միջնադարում	Արժևորի միասնական և փոխհամաձայնեցված գործելու կարևորությունը, պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը	Արժևորում է միասնական և փոխհամաձայնեցված գործելու կարևորությունը, պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը	24	1	0,5	0,5	

15	Ամփոփում 2. (բանավոր հարցում)	Գործնական աշխատանքի միջոցով ամփոփել ուսումնասիրված թեմաների բովանդակության յուրացումն ու ստացած գիտելիքները:	Գործնական աշխատանքի միջոցով գնահատել սովորողների գիտելիքները:		1		1	
ԹԵՄԱ 2		Կիլիկյան Հայաստանը: (15 ժամ)						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		- Ձևավորել Կիլիկիայում հայկական քաղաքակրթության զարգացման ընթացքի և առանձնահատկությունների վերաբերյալ գիտելիքներ, - Պետության հիմնադրման, զորեղացման, թուլացման և անկման պատճառահետևանքային կապերը հետազոտելու և եզրահանգումներ անելու հմտություններ, - Կիլիկիայի հայկական պետության քաղաքակրթական ձեռքբերումները գնահատելու և արժևորելու հմտություններ:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆՔԸ		- Ներկայացնի Կիլիկիայի հայկական պետության պատմության առանցքային դրվագները: - Համեմատի XI-XIV դդ. հայոց պատմության առանցքային դրվագները. կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքներն ու հետևանքները: - Նկարագրի Կիլիկիայի հայկական պետության պետական կարգը, բանակը, տնտեսությունը, բնակչության առօրյա կյանքն ու կենցաղը, համեմատի նախորդ և արդի ժամանակաշրջանների իրողությունների հետ: - Բնութագրի Կիլիկյան Հայաստանի նշանավոր գործիչների՝ պետության ամրապնդմանն ու հզորացմանն ուղղված ձեռնարկումները, կարծիք հայտնի նրանց գործունեության արդյունքների վերաբերյալ: - Բացատրի պետության ստեղծման ներքին և արտաքին նախադրյալները: - Վերլուծի համաշխարհային և տարածաշրջանային պատմական մի շարք գործընթացների ազդեցությունը Կիլիկյան պետության հիմնադրման, հզորացման և անկման գործընթացներում, կատարի եզրահանգումներ: - Մեկնաբանի XI-XIV դարերում Կիլիկյան պետությանը և հասարակության միասնականությանը, հոգևոր ինքնուրույնությանն ու ազգային ինքնությանը սպառնացող մարտահրավերները և դրանց դիմագրավելու քայլերը, կատարի եզրահանգումներ: - Գնահատի և արժևորի Կիլիկյան Հայաստանի քաղաքակրթական ձեռքբերումները: - Հետազոտի Կիլիկյան Հայաստանի պատմաճարտարապետական որևէ հուշարձանը, առաջարկի տվյալ հուշարձանը աշխարհին հանրաճանաչ դարձնելու լուծումներ: - Արժևորի պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը:						
16	Հայկական պետականության առաջացումն ու ամրապնդումը Կիլիկիայում:	Ներկայացնի հայկական պետականության առաջացման ու ամրապնդման նախադրյալները:	Ներկայացնում է հայկական պետականության առաջացման ու ամրապնդման նախադրյալները:	25	1	0,5	0,5	
17	Հայկական իշխանությունների առաջացումը Կիլիկիայում	Բնութագրի Կիլիկյան Հայաստանի նշանավոր գործիչների՝ պետության ամրապնդմանն ու հզորացմանն ուղղված ձեռնարկումները, կարծիք հայտնի նրանց գործունեության արդյունքների վերաբերյալ:	Բնութագրում է Կիլիկյան Հայաստանի նշանավոր գործիչների՝ պետության ամրապնդմանն ու հզորացմանն ուղղված ձեռնարկումները, կարծիք հայտնում նրանց գործունեության վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնում հայկական իծխանությունների առաջացման նախադրյալները:	26	1	0,5	0,5	
18	Ռուբինյան իշխանության առաջացումը Կիլիկիայում	Ներկայացնի Ռուբեն 1-ի վարած քաղաքականությունը և իշխանության ստեղծման նախադրյալները:	Գնահատում և արժևորում է Ռուբեն 1-ի վարած արտաքին և ներքին քաղաքականությունն ու իշխանության ստեղծման կարևորությունը:	27	1	0,5	0,5	
19	Պայքար Դաշտային Կիլիկիայի համար: Ռուբինյան իշխանապետության վերականգնումն ու ամրապնդումը:	Մեկնաբանի XI-XIV դարերում Կիլիկյան պետությանը և հասարակության միասնականությանը, հոգևոր ինքնուրույնությանն ու ազգային ինքնությանը սպառնացող մարտահրավերները և դրանց դիմագրավելու քայլերը, կատարի եզրահանգումներ:	Մեկնաբանում է XI-XIV դարերում Կիլիկյան պետությանը և հասարակության միասնականությանը, հոգևոր ինքնուրույնությանն ու ազգային ինքնությանը սպառնացող մարտահրավերները և դրանց դիմագրավելու քայլերը, կատարում եզրահանգումներ:	27-28	1	0,5	0,5	

20	Ամփոփում 3. (պաստառ, սահիկաշար)	Գրավոր աշխատանքի միջոցով ամփոփել ուսումնասիրված թեմաների բովանդակության յուրացումն ու ստացած գիտելիքները	Գրավոր աշխատանքի միջոցով գնահատել սովորողների գիտելիքները:		1		1	
21	Էսսե	Սովորողների մոտ ձևավորել էսսե գրելու հիմնական հմտություններ. թեմայի վերլուծություն, մտքերի կառուցվածքային շարադրում, փաստարկում և լեզվական ճիշտ ձևակերպում:	Կարողանում է գրել էսսե՝ պահպանելով էսսեի կառուցվածքը:		1	0,5	0,5	
22	Կիլիկիայի հայկական թագավորության հռչակումը	Վերլուծի համաշխարհային և տարածաշրջանային պատմական մի շարք գործընթացների ազդեցությունը Կիլիկիայի հայկական թագավորության հիմնադրման, հզորացման գործընթացներում, կատարի եզրահանգումներ:	Վերլուծում է համաշխարհային և տարածաշրջանային պատմական մի շարք գործընթացների ազդեցությունը Կիլիկիայի հայկական թագավորության հիմնադրման, հզորացման գործընթացներում, կատարում եզրահանգումներ:	30-31	1	0,5	0,5	
23	Թագավորության հռչակումը: Լևոն I Մեծագործ	Բնութագրի Լևոն Մեծագործի պետության ամրապնդմանն ու հզորացմանն ուղղված ձեռնարկումները, կարծիք հայտնի նրա գործունեության արդյունքների վերաբերյալ:	Բնութագրում է Լևոն Մեծագործի պետության ամրապնդմանն ու հզորացմանն ուղղված ձեռնարկումները, կարծիք հայտնում նրա գործունեության արդյունքների վերաբերյալ:	31-32	1	0,5	0,5	
24	Լևոն I արքայի ներքին և արտաքին քաղաքականությունը	Ներկայացնի Լևոն 2-րդի վարած ներքին և արտաքին նախադրյալները, հայոց եկեղեցու հարաբերությունները Կիլիկյան հայկական պետության հետ:	Ներկայացնում է Լևոն 2-րդի վարած ներքին և արտաքին նախադրյալները, հայոց եկեղեցու հարաբերությունները Կիլիկյան հայկական պետության հետ:	32-33	1	0,5	0,5	
25	Կիլիկիան Հայաստանը XIII-XIV դարերում	Ներկայացնի Կիլիկյան Հայաստանը XIII-XIV դարերում, Հեթումյանների արքայատոհմի հաստատման նախադրյալները և հայ-մնղոլական դաշինքի կարևորությունը:	Ներկայացնում է Կիլիկյան Հայաստանը XIII-XIV դարերում, Հեթումյանների արքայատոհմի հաստատման նախադրյալները և հայ-մնղոլական դաշինքի կարևորությունը:	35-36	1	0,5	0,5	
26	Քաղաքական ճգնաժամը Կիլիկյան Հայաստանում	Մեկնաբանի XI-XIV դարերում Կիլիկյան պետությանը և հասարակության միասնականությանը, հոգևոր ինքնուրույնությանն ու ազգային ինքնությանը սպառնացող մարտահրավերները և դրանց դիմագրավելու քայլերը, կատարի եզրահանգումներ	Մեկնաբանում է XI-XIV դարերում Կիլիկյան պետությանը և հասարակության միասնականությանը, հոգևոր ինքնուրույնությանն ու ազգային ինքնությանը սպառնացող մարտահրավերները և դրանց դիմագրավելու քայլերը, կատարում եզրահանգումներ	36-37	1	0,5	0,5	
27	Կիլիկյան Հայաստանի պետական կարգը և սոցիալ-տնտեսական կյանքը	Նկարագրի Կիլիկիայի հայկական պետության պետական կարգը, բանակը, տնտեսությունը, բնակչության առօրյա կյանքն ու կենցաղը, համեմատի նախորդ և արդի ժամանակաշրջանների իրողությունների հետ:	Նկարագրում է Կիլիկիայի հայկական պետության պետական կարգը, բանակը, տնտեսությունը, բնակչության առօրյա կյանքն ու կենցաղը, համեմատում նախորդ և արդի ժամանակաշրջանների իրողությունների հետ:	39-40	1	0,5	0,5	
28	Հողատիրության ձևերը: Առևտուրը և քաղաքները:	Նկարագրի Կիլիկիայի հայկական	Նկարագրում է Կիլիկիայի հայկական	40-41	1	0,5	0,5	

		պետության պետական կարգը, բանակը, տնտեսությունը, համեմատի նախորդ և արդի ժամանակաշրջանների իրողությունների հետ:	պետության պետական կարգը, բանակը, համեմատում նախորդ և արդի ժամանակաշրջանների իրողությունների հետ:					
29	Ընտանիք և ամուսնություն	Նկարագրի Գիլիկիայի հայկական պետության, բնակչության առօրյա կյանքն ու կենցաղը, համեմատի նախորդ և արդի ժամանակաշրջանների իրողությունների հետ:	Նկարագրում է Գիլիկիայի հայկական պետության, տնտեսությունը, բնակչության առօրյա կյանքն ու կենցաղը, համեմատում նախորդ և արդի ժամանակաշրջանների իրողությունների հետ:	41-43	1	0,5	0,5	
30	Ամփոփում 4. (խմբային աշխատանք)	Համեմատել Բագրատունիների թագավորության և Գիլիկյան Հայաստանի սոցիալական կարգերը:	Համեմատում է Բագրատունիների թագավորության և Գիլիկյան Հայաստանի սոցիալական կարգերը:		1		1	
ԹԵՄԱ 3		Հայկական մշակույթը XI-XIV դդ: (15 ժամ)						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Ձևավորել՝ - X-XIV դդ. հայկական մշակույթի զարգացման ընթացքի, ձևերի, բովանդակության, մշակութային նշանավոր գործիչների և ստեղծագործությունների վերաբերյալ գիտելիքներ, - X-XIV դդ. մշակույթի զարգացման նախադրյալները, պայմանները, օրինաչափությունները, ընդհանրությունները, առանձնահատկությունները համեմատելու և ձեռքբերումները գնահատելու հմտություններ, - մշակութային ժառանգության պահպանման, զարգացման և հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտության գիտակցություն:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆԸ		1. Ներկայացնի X-XIV դդ. հայկական մշակույթի զարգացման հիմնական առանձնահատկությունները, ընթացքը, ուղղությունները, բնագավառները, ձեռքբերումները: 2. Ճանաչի X-XIV դդ. ազգային-մշակութային ակնառու գործիչների և ստեղծագործություններ: 3. Վերլուծի և գնահատի նշանավոր ուսումնագիտական կենտրոնների դերն ու ազդեցությունը հայ մշակութային, քաղաքական, հասարակական կյանքում: 4. Գնահատի Հայոց եկեղեցու դերը X-XIV դդ հայկական մշակույթի զարգացման գործում: 5. Արժևորի X-XIV դդ. հայկական մշակույթի ձեռքբերումները հայոց և համաշխարհային մշակույթի համատեքստում: 6. Գիտակցի մշակութային արժեքները պահպանելու, զարգացնելու, հաջորդ սերունդներին փոխանցելու և հանրահռչակելու անհրաժեշտությունը: 7. Հետազոտի իր համայնքի կամ տարածաշրջանի X-XIV դարերի պատմաճարտարապետական որևէ հուշարձան, փորձի կապեր գտնել հուշարձանի և տարածաշրջանի կամ համայնքի միջև:						
31	Հայկական մշակույթի վերելքի նախադրյալները XI-XIV դդ.:	Ներկայացնի X-XIV դդ. հայկական մշակույթի զարգացման հիմնական առանձնահատկությունները, ընթացքը, ուղղությունները, բնագավառները, ձեռքբերումները:	Ներկայացնում է X-XIV դդ. հայկական մշակույթի զարգացման հիմնական առանձնահատկությունները, ընթացքը, ուղղությունները, բնագավառները, ձեռքբերումները:	45-46	1	0,5	0,5	
32	Հայկական մշակույթի վերելքի նախադրյալները XI-XIV դդ.:	Ներկայացնի XI-XIV դդ. մշակույթի զարգացման նախադրյալները, պայմանները, օրինաչափությունները, ընդհանրությունները, առանձնահատկությունները համեմատելու և ձեռքբերումները գնահատելու հմտություններ,	Ներկայացնում է XI-XIV դդ. մշակույթի զարգացման նախադրյալները, պայմանները, օրինաչափությունները, ընդհանրությունները, առանձնահատկությունները համեմատելու և ձեռքբերումները գնահատելու հմտությունները:	46-47	1	0,5	0,5	
33	Կրթությունը Գիլիկյան Հայաստանում	Վերլուծի և գնահատի Գիլիկյան Հայաստանի նշանավոր ուսումնագիտական կենտրոնների դերն ու ազդեցությունը հայ մշակութային, քաղաքական, հասարակական կյանքում:	Վերլուծում և գնահատում է Գիլիկյան Հայաստանի նշանավոր ուսումնագիտական կենտրոնների դերն ու ազդեցությունը հայ մշակութային, քաղաքական, հասարակական կյանքում:	47-48	1	0,5	0,5	
34	Հայ պատմագրությունը	Ներկայացնի Գիլիկյան Հայաստանի պատմագրության ակնառու ներկայացուցիչներին և նրանց դերը	Ներկայացնում է Գիլիկյան Հայաստանի պատմագրության ակնառու ներկայացուցիչներին և	49-50	1	0,5	0,5	

		հայոց պատմության համատեքստում:	նրանց դերը հայոց պատմության համատեքստում:					
35	Ամփոփում 5. (ռեֆերատ)	Պատրաստել ռեֆերատ մշակության գործիչներից որևէ մեկի մասին:	Ուսումնասիրում և ներկայացնում է ռեֆերատ մշակության գործիչների ծավալած գործունեության մասին:		1		1	
36	Փիլիսոփայությունը	Արժևորի փիլիսոփայության ձեռքբերումները հայոց և համաշխարհային մշակույթի համատեքստում:	Արժևորում է փիլիսոփայության ձեռքբերումները հայոց և համաշխարհային մշակույթի համատեքստում:	50	1	0,5	0,5	
37	Իրավագիտությունն	Արժևորի իրավագիտության ձեռքբերումները հայոց և համաշխարհային մշակույթի համատեքստում:	Արժևորում է իրավագիտության ձեռքբերումները հայոց և համաշխարհային մշակույթի համատեքստում:	50-51	1	0,5	0,5	
38	Բնական գիտություններ	Ներկայացնի Գիլիկյան Հայաստանի բնական գիտության ոլորտի ներկայացուցիչներին և նրանց գործունեությունը:	Ներկայացնում է Գիլիկյան Հայաստանի բնական գիտության ոլորտի ներկայացուցիչներին և նրանց գործունեությունը:	51	1	0,5	0,5	
39	Ամփոփում 6. (խմբային աշխատանք)	Գրավոր աշխատանքի միջոցով ամփոփել ուսումնասիրված թեմաների բովանդակության յուրացումն ու ստացած գիտելիքները:	Գրավոր աշխատանքի միջոցով գնահատել սովորողների գիտելիքները:		1		1	
40	Հայ գրականությունն ու արվեստը	Գիտակցի և գնահատի հայ գրականության ոլորտի հանճարեղ գործերը համաշխարհային պատմության համատեքստում:	Գիտակցում և գնահատում է հայ գրականության ոլորտի հանճարեղ գործերը համաշխարհային պատմության համատեքստում:	52-53	1	0,5	0,5	
41	Արվեստ և նկարչություն	Գիտակցի արվեստի և նկարչության ժառանգության պահպանելու, զարգացնելու, հաջորդ սերունդներին փոխանցելու և հանրահռչակելու անհրաժեշտությունը:	Գիտակցում է արվեստի և նկարչության ժառանգության պահպանման, զարգացման, հաջորդ սերունդներին փոխանցելու և հանրահռչակելու անհրաժեշտությունը:	54-55	1	0,5	0,5	
42	Ճարտարապետություն	Հետազոտի իր համայնքի կամ տարածաշրջանի X-XIV դարերի պատմաճարտարապետական որևէ հուշարձան, փորձի կապեր գտնել հուշարձանի և տարածաշրջանի կամ համայնքի միջև:	Հետազոտել է իր համայնքի կամ տարածաշրջանի X-XIV դարերի պատմաճարտարապետական որևէ հուշարձան, կապեր գտնել հուշարձանի և տարածաշրջանի կամ համայնքի միջև:	56	1	0,5	0,5	
43	Թատրոն և երաժշտություն	Ներկայացնի թատրոնի, երաժշտության բնագավարի ներկայացուցիչներին և նրանց անվանի ստեղծագործությունները:	Ներկայացնում է թատրոնի, երաժշտության բնագավարի ներկայացուցիչներին և նրանց անվանի ստեղծագործությունները:	57	1	0,5	0,5	
44	Ամփոփում 7. (Գործնական աշխատանք)	Գրավոր աշխատանքի միջոցով ամփոփել առաջին կիսամյակի ընթացքում ուսումնասիրված թեմաների բովանդակության յուրացումն ու ստացած գիտելիքները:	Գրավոր աշխատանքի միջոցով գնահատել սովորողների գիտելիքները:		1		1	
45	Էսսե	Զարգացնել սովորողների վերլուծական մտածողությունը գրական ստեղծագործության հիման վրա:	Սովորողը կարողանում է վերլուծել թեման և ներկայացնել սեփական մեկնաբանությունը:		1	0,5	0,5	

ԹԵՄԱ 4		Հայաստանը XV-XVII դդ.: (10 ժամ)							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Զնավորել՝ XVIII դ. հայոց քաղաքակրթության պատմության վերաբերյալ գիտելիքներ XVIII դ. հայոց քաղաքակրթության զարգացման ընթացքը հետազոտելու, Հայաստանի ազատագրության և պետության վերականգնման նպատակով իրականացված ձեռնարկումները համեմատելու, դրանց արդյունքներն ու հետևանքները վերլուծելու հմտություններ XVIII դ. կարևոր դեպքերը, իրադարձությունները, ձեռքբերումները գնահատելու, բացթողումները բացահայտելու և ընդհանրացումներ անելու հմտություններ:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆԸ		1. Նկարագրի տարածաշրջանի աշխարհաքաղաքական իրավիճակը և Հայաստանի ներքին ու արտաքին դրությունը 15-17-րդ դարում: 2. Ներկայացնի և համեմատի 15-17-րդ դարի ազատագրական պայքարի առանցքային դրվագները, կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքներն ու հետևանքները: 3. Նկարագրի արևելահայերի, արևմտահայերի և զաղութահայության սոցիալ-տնտեսական կյանքը, հասարակական հարաբերությունները, առօրյա կյանքն ու կենցաղը, բացահայտի ընդհանրություններն ու առանձնահատկությունները: 4. Նկարագրի հայ առևտրական կապիտալի ձևավորման պայմանները, կենտրոնները, համաշխարհային առևտրի ու տնտեսության մեջ նրա ներգրավածությունը: 5. Բնութագրի և համեմատի XVII դարի ակնառու գործիչների գործունեությունը: 6. Բացատրի հարաբերությունները հարևան և աշխարհի երկրների, ժողովուրդների հետ, ուրվագծի հարաբերությունների և պատմական զարգացումների այլընտրանքային տարբերակներ: 7. Բացահայտի և մեկնաբանի XVIII դարում հայ ինքնությանը սպառնացող մարտահրավերները: 8. Համեմատի Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը, գործիչների առաջադիմական գաղափարները, աշխատությունները, արտահայտի դիրքորոշում և տեսակետ դրանց վերաբերյալ, փորձի կազմել ծրագիր: 9. Գնահատի պետության բացակայության պայմաններում Հայոց եկեղեցու ազգապահպան ձեռնարկումները և ներդրումը ազատագրական պայքարում: 10. Արժևորի XVIII դ. ազատագրական պայքարի արդյունքները՝ կարևորելով դրված նպատակների իրականացման գործում միասնական և փոխհամաձայնեցված պայքարի նշանակությունը:							
46	Իրադրությունը Հայաստանում XV դարում:	Նկարագրի տարածաշրջանի աշխարհաքաղաքական իրավիճակը և Հայաստանի ներքին ու արտաքին դրությունը 15-րդ դարում:	Նկարագրում է տարածաշրջանի աշխարհաքաղաքական իրավիճակը և Հայաստանի ներքին ու արտաքին դրությունը 15-րդ դարում:	61-62	1	0,5	0,5		
47	Կաթողիկոսական աթոռի վերահաստատումը Սբ Էջմիածնում: Հայոց եկեղեցու նվիրապետական աթոռները:	Գնահատի պետության բացակայության պայմաններում Հայոց եկեղեցու ազգապահպան ձեռնարկումները և ներդրումը ազատագրական պայքարում:	Գնահատում է պետության բացակայության պայմաններում Հայոց եկեղեցու ազգապահպան ձեռնարկումները և ներդրումը ազատագրական պայքարում:	62-63	1	0,5	0,5		
48	Կաթողիկոսական աթոռի վերահաստատումը Սբ Էջմիածնում: Հայոց եկեղեցու նվիրապետական աթոռները:	Բացահայտի և մեկնաբանի տվյալ ժամանակաշրջանում հայ ինքնությանը սպառնացող մարտահրավերները:	Բացահայտում և մեկնաբանում է տվյալ ժամանակաշրջանում հայ ինքնությանը սպառնացող մարտահրավերները:	64	1	0,5	0,5		
49	Թուրք-պարսկական պատերազմները XVI-XVII դդ. և Հայաստանը:	Ներկայացնի հայ-թուրքական և հայ պարսկական պատերազմների սկսման պատճառներն ու հետևանքները:	Ներկայացնում է հայ-թուրքական և հայ պարսկական պատերազմների սկսման պատճառներն ու հետևանքները:	64-65	1	0,5	0,5		
50	Ամփոփում 8. (ռեֆերատ)	Գիտելիքի ստուգում	Վեր է լուծում և համեմատում արդյունքները:		1		1		
51	Ամասիայի հաշտությունից մինչև Զուհաբի հաշտություն	Ներկայացնի և մեկնաբանի Ամասիայի և Զուհաբի հաշտության պայմանագրի կետերն ու դրանց պատմական կարևորությունը:	Ներկայացնու և մեկնաբանում է Ամասիայի և Զուհաբի հաշտության պայմանագրի կետերն ու դրանց պատմական կարևորությունը:	65-66	1	0,5	0,5		
52	Միասնական պետության վերականգնմանն ուղղված առաջին ձեռնարկումները:	Արժևորի XVIII դ. ազատագրական պայքարի արդյունքները՝ կարևորելով դրված նպատակների իրականացման գործում միասնական և փոխհամաձայնեցված պայքարի նշանակությունը:	Արժևորում է XVIII դ. ազատագրական պայքարի արդյունքները՝ կարևորելով դրված նպատակների իրականացման գործում միասնական և փոխհամաձայնեցված պայքարի նշանակությունը:	66	1	0,5	0,5		

53	Հայ ազատագրական շարժման նոր փուլը գաղտնի խորհրդածոդովները:	Ներկայացնի հայ ազատագրական շարժման նոր փուլում հրավիրված խորհրդածոդովները:	Ներկայացնում է հայ ազատագրական շարժման նոր փուլում հրավիրված խորհրդածոդովները:	66	1	0,5	0,5	
54	Հայ ազատագրական շարժման նոր փուլը գաղտնի խորհրդածոդովները:	Ներկայացնի և գնահատի գաղտնի խորհրդածոդովները և դրանց հրավիրման անհրաժեշտությունը	Ներկայացնում և գնահատում է գաղտնի խորհրդածոդովները և դրանց հրավիրման անհրաժեշտությունը	66	1	0,5	0,5	
55	Ամփոփում 9. (խմբային աշխատանք)		Ամփոփել անցած նյութը, կատարել գիտելիքի ստուգում՝ հանձնարարված թեմաներից:	Կարողանում է պատասխանել տրվող հարցերին և ունի համապատասխան գիտելիքներ (կրկնություն հանձնարարաված թեմաներ շուրջ)		1		1
ԹԵՄԱ 5		Պետական անկախության վերականգնման համար պայքարը XVIII դարում/ծրագրեր, խոստումներ, ազատագրական շարժումներ: (13 ժամ)						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Ձևավորել՝ 18-րդ դարի հայոց քաղաքակրթության պատմության վերաբերյալ գիտելիքներ,2 18-րդ դարի. Հայկական հարցի միջազգայնացման գործընթացը հետազոտելու, Հայաստանի ազատագրության և պետության վերականգնման նպատակով իրականացված ձեռնարկումները համեմատելու, դրանց արդյունքներն ու հետևանքները վերլուծելու հմտություններ, 18-րդ դարի. կարևոր դեպքերը, իրադարձությունները, ձեռքբերումները գնահատելու, բացթողումները բացահայտելու և ընդհանրացումներ անելու հմտություններ:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆՔԸ		1. Նկարագրի տարածաշրջանի աշխարհաքաղաքական իրավիճակը և Հայաստանի ներքին ու արտաքին դրությունը XVIII դարում: 2. Ներկայացնի և համեմատի XVIII դարի ազատագրական պայքարի առանցքային դրվագները, կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքներն ու հետևանքները: 3. Նկարագրի արևելահայերի, արևմտահայերի և գաղութահայության սոցիալ-տնտեսական կյանքը, հասարակական հարաբերությունները, առօրյա կյանքն ու կենցաղը, բացահայտի ընդհանրություններն ու առանձնահատկությունները: 4. Նկարագրի հայ առևտրական կապիտալի ձևավորման պայմանները, կենտրոնները, համաշխարհային առևտրի ու տնտեսության մեջ նրա ներգրավածությունը: 5. Բնութագրի և համեմատի XVIII դարի ակնառու գործիչների գործունեությունը: 6. Բացատրի հարաբերությունները հարևան և աշխարհի երկրների, ժողովուրդների հետ, ուրվագծի հարաբերությունների և պատմական զարգացումների այլընտրանքային տարբերակներ: 7. Բացահայտի և մեկնաբանի XVIII դարում հայ ինքնությանը սպառնացող մարտահրավերները: 8. Համեմատի Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը, գործիչների առաջադիմական գաղափարները, աշխատությունները, արտահայտի դիրքորոշում և տեսակետ դրանց վերաբերյալ, փորձի կազմել ծրագիր: 9. Գնահատի Հայոց եկեղեցու ներդրումը ազատագրական պայքարում: 10. Արժևորի XVIII դ. ազատագրական պայքարի արդյունքները՝ կարևորելով դրված նպատակների իրականացման գործում միասնական և փոխհամաձայնեցված պայքարի նշանակությունը: 11. Գնահատի Արցախի և Սյունիքի ազատագրական պայքարի արդյունքներն ու նշանակությունը, արժևորի պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը:						
56	Հայաստանի արտաքին և ներքին դրությունը XVIIIդ. սկզբին	Նկարագրի տարածաշրջանի աշխարհաքաղաքական իրավիճակը և Հայաստանի ներքին ու արտաքին դրությունը XVIII դարում:	Նկարագրում է տարածաշրջանի աշխարհաքաղաքական իրավիճակը և Հայաստանի ներքին ու արտաքին դրությունը XVIII դարում:	70	1	0,5	0,5	
57	Խնդագրերից անցում ծրագրերի. Բարայել Օրի	Ներկայացնի խնդրագրերն ու ծրագրերը, Բարայել Օրու գործունեությունը:	Ներկայացնում է խնդրագրերն ու ծրագրերը, Բարայել Օրու գործունեությունը:	71-72	1	0,5	0,5	
58	Ազատագրական պայքարն Արցախում	Ներկայացնի Արցախի ազատագրական պայքարի առանցքային դրվագները, կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքներն ու հետևանքները:	Ներկայացնում է Արցախի ազատագրական պայքարի առանցքային դրվագները, կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքներն ու հետևանքները:	72-73	1	0,5	0,5	
59	Ազատագրական պայքարն Սյունիքում	Գնահատի Արցախի և Սյունիքի ազատագրական պայքարի արդյունքներն ու նշանակությունը,	Գնահատում է Արցախի և Սյունիքի ազատագրական պայքարի արդյունքներն ու նշանակությունը,	73-74	1	0,5	0,5	

		արժևորի պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը:	արժևորում պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը:					
60	Հայ ազատագրական պայքարը XVIII դարի երկրորդ կեսին: Խամսայի մեղիքություն:	Ուսումնասիրել Արցախի Խամսայի մեղիքությունների կազմավորումը, ինքնավար կարգավիճակը և դրանց քաղաքական ու զինվորական դերը հայ ազատագրական շարժման մեջ XVIII դարի երկրորդ կեսին:	Նկարագրում է Խամսայի հինգ մեղիքությունները, դրանց տարածքային ու վարչական կառուցվածքը, բացատրում է մեղիքների ինքնավարության պահպանման նախադրյալներն ու նշանակությունը և վերլուծում է Արցախի մեղիքությունների դերը հայոց պետականության ավանդույթների պահպանման գործում:	74	0,5	0,5	1	
61	Հայ ազատագրական պայքարը XVIII դարի երկրորդ կեսին: Խամսայի մեղիքություն:	Ուսումնասիրել Խամսայի մեղիքությունների ներքին պառակտումը, Շուշիի բերդի գրավումը Փանահ խանի կողմից, Ռուսաստանի հետ դիվանագիտական կապերն ու ազատագրական ծրագրերի ձախողման պատճառները:	Նկարագրում է Խամսայի մեղիքությունների միջև ծագած ներքին հակասություններն ու արտաքին մարտահրավերները (Ղարաբաղի խանության ձևավորումը), վերլուծում է Հովսեփ Էմինի, Մովսես Բաղրամյանի, Շահամիր Շահամիրյանի և մեղիքների դիվանագիտական քայլերը, ինչպես նաև գնահատում է XVIII դարավերջի ազատագրական պայքարի դասերը:	75	0,5	0,5	1	
62	Ամփոփում 10. (քարտային աշխատանք)	Անհատականացված քարտային առաջադրանքների միջոցով ստուգել և ամրապնդել սովորողների ձեռք բերած տեսական գիտելիքները, զարգացնել աղբյուրների հետ աշխատելու և վերլուծական հմտությունները:	Ինքնուրույն լրացնում է քարտային առաջադրանքները, ճիշտ կիրառում է պատմական ու հասարակագիտական հասկացությունները, վերլուծում է քարտերում ներառված աղբյուրներն ու հարցադրումները և հիմնավորված ներկայացնում է իր պատասխանները:		1		1	
63	Էսսե	Զարգացնել սովորողների ինքնուրույն հետազոտական, վերլուծական և փաստարկված գրավոր խոսք կառուցելու հմտությունները անցած թեմաների շուրջ էսսեի գրման միջոցով:	Գրում է կառուցվածքային առումով գրագետ էսսե, հիմնավորում է սեփական տեսակետը պատմական ու հասարակագիտական փաստարկներով, վերլուծում է պատճառահետևանքային կապերը և ձևակերպում է ինքնուրույն եզրահանգումներ:		1	0,5	0,5	
64	Հայ վաճառականությունը և հայ առևտրական կապիտալի խնդիրը: Հովսեփ Էմին:	Նկարագրի արևելահայերի, արևմտահայերի և գաղութահայության սոցիալ-տնտեսական կյանքը, հասարակական հարաբերությունները, առօրյա կյանքն ու կենցաղը, բացահայտի ընդհանրություններն ու	Նկարագրում է արևելահայերի, արևմտահայերի և գաղութահայության սոցիալ-տնտեսական կյանքը, հասարակական հարաբերությունները, առօրյա կյանքն ու կենցաղը, բացահայտի ընդհանրություններն ու	76-77	1	0,5	0,5	

		առաջարկել տվյալ ժամանակաշրջանում Հայկական հարցի լուծման տարբերակներ: 7. Ներկայացնի և բացատրի XIX դարի երկրորդ կեսին հայ հասարակական-քաղաքական կյանքում տեղի ունեցած փոփոխությունները. համեմատի խմբակների և կուսակցությունների նպատակները, ծրագրերը, գործունեությունը, արդյունքները: 8. Բացատրի ֆիդայական շարժման առաջացման պատճառները, էությունը, նշանավոր ֆիդայապետերի գործունեությունը, կապեր գտնի և համեմատի Արցախյան ազատամարտի հերոսների հետ: 9. Գնահատի ֆիդայական շարժման և Զեյթունի 1862 թ. հերոսամարտի դերն ու նշանակությունը հայոց ազատագրական պայքարի պատմության մեջ: 10. Արժևորի միասնական և փոխհամաձայնեցված գործելու կարևորությունը, պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը						
69	Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին	Նկարագրի տարածաշրջանի աշխարհաքաղաքական իրավիճակը և Հայաստանի ներքին ու արտաքին դրությունը XIX դարում:	Նկարագրում է տարածաշրջանի աշխարհաքաղաքական իրավիճակը և Հայաստանի ներքին ու արտաքին դրությունը XIX դարում:	82	1	0,5	0,5	
70	1804-1813թթ և 1826-1828թթ ռուս-իրանական պատերազմ	Ներկայացնի և համեմատի ռուս-իրանական պատերազմի առանցքային փուլերը, դրանցից յուրաքանչյուրի առանձնահատկությունները, դրվագները, կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքները, հետևանքները:	Ներկայացնում և համեմատում է ռուս-իրանական պատերազմի առանցքային փուլերը, դրանցից յուրաքանչյուրի առանձնահատկությունները, դրվագները, կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքները, հետևանքները:	82-83	1	0,5	0,5	
71	Հայաստանի ինքնավարության նախագիծը: Հայկական մարզ:	Արժևորի միասնական և փոխհամաձայնեցված գործելու կարևորությունը, պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը	Արժևորում է միասնական և փոխհամաձայնեցված գործելու կարևորությունը, պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը	84	1	0,5	0,5	
72	Ցարիզմի վարած քաղաքականությունը: 1836թ. եկեղեցական կանոնադրությունը:	Ներկայացնել ցարիզմի վարած քաղաքականություն և դրանց հետևանքները:	Ներկայացնում է ցարիզմի վարած քաղաքականություն և դրանց հետևանքները:	84-85	1	0,5	0,5	
73	Ամփոփում 12. (հարց ու պատասխան)	«Հարց ու պատասխան» մեթոդի միջոցով ստուգել, ամրապնդել և համակարգել անցած թեմաների վերաբերյալ սովորողների ձեռք բերած գիտելիքները, զարգացնել բանավոր խոսքը, արագ արձագանքման և բանավեճ վարելու հմտությունները:	Ակտիվորեն մասնակցում է հարցուպատասխանին, ճշգրիտ ձևակերպում է պատասխաններն անցած թեմաների շուրջ, դրսևորում է տրամաբանական մտածողություն և կարողանում է հիմնավորել սեփական տեսակետը հասարակագիտական ու պատմական փաստերով:	85	1		1	
74	Արևմտյան Հայաստանը և հայկական հարցի միջազգայնացումը: 1806-1812թթ և 1828-1829թթ ռուս-օսմանյան պատերազմը:	Ներկայացնի ռուս-օսմանյան պատերազմի առանցքային փուլերը, դրանցից յուրաքանչյուրի առանձնահատկությունները, դրվագները, կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքները, հետևանքները:	Ներկայացնում է ռուս-օսմանյան պատերազմի առանցքային փուլերը, դրանցից յուրաքանչյուրի առանձնահատկությունները, դրվագները, կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքները, հետևանքները:	86-87	1	0,5	0,5	
75	Արևմտյան Հայաստանը Թանգիմաթի ժամանակաշրջանում:	Ներկայացնի Արևմտյան Հայաստանի դրությունը Թանգիմաթի ժամանակաշրջանում:	Ներկայացնում է Արևմտյան Հայաստանի դրությունը Թանգիմաթի ժամանակաշրջանում:	87	1	0,5	0,5	
76	1877-1878թթ. ռուս-օսմանյան պատերազմները:	Ներկայացնի և համեմատի ռուս-	Ներկայացնում և համեմատում է	87-88	1	0,5	0,5	

		օսմանյան պատերազմի առանցքային փուլերը, դրանցից յուրաքանչյուրի առանձնահատկությունները, դրվագները, կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքները, հետևանքները:	ռուս-օսմանյան պատերազմի առանցքային փուլերը, դրանցից յուրաքանչյուրի առանձնահատկությունները, դրվագները, կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքները, հետևանքները:					
77	Բեռլինի վեհաժողով և Հայկական հարցի միջազգայնացումը:	Ներկայացնի և մեկնաբանի Հայկական հարցի միջազգայնացման գործընթացը. լուծման ուղղությամբ իրականացված ձեռնարկումները, դրանց արդյունքները, փորձի առաջարկել տվյալ ժամանակաշրջանում Հայկական հարցի լուծման տարբերակներ:	Ներկայացնում և մեկնաբանում է Հայկական հարցի միջազգայնացման գործընթացը. լուծման ուղղությամբ իրականացված ձեռնարկումները, դրանց արդյունքները, փորձի առաջարկել տվյալ ժամանակաշրջանում Հայկական հարցի լուծման տարբերակներ:	89-90	1	0,5	0,5	
78	Ամփոփում 13. (քարտային աշխատանք)	Անհատականացված քարտային առաջադրանքների միջոցով ստուգել և ամրապնդել սովորողների ձեռք բերած տեսական գիտելիքները, զարգացնել աղբյուրների հետ աշխատելու և վերլուծական հմտությունները:	Ինքնուրույն լրացնում է քարտային առաջադրանքները, ճիշտ կիրառում է պատմական ու հասարակագիտական հասկացությունները, վերլուծում է քարտերում ներառված աղբյուրներն ու հարցադրումները և հիմնավորված ներկայացնում է իր պատասխանները:		1		1	
79	Հայ հասարակական-քաղաքական հոսանքները, շարժումներն ու կուսակցությունները: Արևմտահայ ազգային սահմանադրությունը:	Ներկայացնի և բացատրի XIX դարի երկրորդ կեսին հայ հասարակական-քաղաքական կյանքում տեղի ունեցած փոփոխությունները. համեմատի խմբակների և կուսակցությունների նպատակները, ծրագրերը, գործունեությունը, արդյունքները:	Ներկայացնում և բացատրում է XIX դարի երկրորդ կեսին հայ հասարակական-քաղաքական կյանքում տեղի ունեցած փոփոխությունները. համեմատում խմբակների և կուսակցությունների նպատակները, ծրագրերը, գործունեությունը, արդյունքները:	91	1	0,5	0,5	
80	Հայ հասարակական միտքը	Ներկայացնի 19-րդ դարի հայ հասարակական միտքն ու դրա կարևորությունը:	Ներկայացնում է 19-րդ դարի հայ հասարակական միտքն ու դրա կարևորությունը:	91-92	1	0,5	0,5	
81	Հայ հասարակական խմբակներն ու կազմակերպությունները:	Համեմատի խմբակների և կուսակցությունների նպատակները, ծրագրերը, գործունեությունը, արդյունքները:	Համեմատում է խմբակների և կուսակցությունների նպատակները, ծրագրերը, գործունեությունը, արդյունքները:	92-93	1	0,5	0,5	
82	Հայդուկային (ֆիդայական) շարժումը:	Բացատրի ֆիդայական շարժման առաջացման պատճառները, էությունը, նշանավոր ֆիդայապետերի գործունեությունը, կապեր գտնի և համեմատի Արցախյան ազատամարտի հերոսների հետ: Գնահատի ֆիդայական շարժման և Զեյթունի 1862 թ. հերոսամարտի դերն ու նշանակությունը հայոց ազատագրական պայքարի պատմության մեջ:	Բացատրում է ֆիդայական շարժման առաջացման պատճառները, էությունը, նշանավոր ֆիդայապետերի գործունեությունը, կապեր գտնում և համեմատում Արցախյան ազատամարտի հերոսների հետ: Գնահատում է ֆիդայական շարժման և Զեյթունի 1862 թ. հերոսամարտի դերն ու նշանակությունը հայոց ազատագրական պայքարի պատմության մեջ:	93	1	0,5	0,5	

83	Հայ ազգային կուսակցությունները	Արժևորի միասնական և փոխհամաձայնեցված գործելու կարևորությունը, պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը	Արժևորում է միասնական և փոխհամաձայնեցված գործելու կարևորությունը, պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը	94-95	1	0,5	0,5	
84	Հայ ազգային կուսակցությունները	Կարծիք արտահայտի հայ քաղաքական կյանքում կուսակցությունների ունեցած դերի վերաբերյալ:	Կարծիք է արտահայտում հայ քաղաքական կյանքում կուսակցությունների ունեցած դերի վերաբերյալ:	95-96	1	0,5	0,5	
85	Էսսե	Թեմա 6-րդի կրկնություն	Համեմատում է Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը, գործիչների առաջադիմական գաղափարները, աշխատությունները, արտահայտի դիրքորոշում և տեսակետ դրանց վերաբերյալ, ինքնուրույն կազմում է ծրագրեր:		1	0,5	0,5	
86	Ամփոփում 14. (հարց ու պատասխան)	«Հարց ու պատասխան» մեթոդի միջոցով ստուգել, ամրապնդել և համակարգել անցած թեմաների վերաբերյալ սովորողների ձեռք բերած գիտելիքները, զարգացնել բանավոր խոսքը, արագ արձագանքման և բանավեճ վարելու հմտությունները:	Ակտիվորեն մասնակցում է հարցուպատասխանին, ճշգրիտ ձևակերպում է պատասխաններն անցած թեմաների շուրջ, դրսևորում է տրամաբանական մտածողություն և կարողանում է հիմնավորել սեփական տեսակետը հասարակագիտական ու պատմական փաստերով:		1		1	
ԹԵՄԱ 7		Հայաստանը կայսրությունների մրցակցության կիզակետում XIX դար: (16 ժամ)						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Ձևավորել՝ - Հայկական գաղթավայրերի և XV-XX դարասկիզբն ընկած ժամանակահատվածում հայկական մշակույթի զարգացման ընթացքի, ձեռքբերումների, մշակութային նշանավոր գործիչների և ստեղծագործությունների վերաբերյալ գիտելիքներ, - Մայր հայրենիքում և գաղթավայրերում ազգային մշակույթի զարգացման նախադրյալները, պայմանները, օրինաչափությունները, ընդհանրությունները, առանձնահատկությունները համեմատելու և ձեռքբերումները գնահատելու հմտություններ, - մշակութային ժառանգության պահպանման, զարգացման և հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտության գիտակցություն:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆՔԸ		Ներկայացնի գաղութահայ հիմնական կենտրոնները, բացատրի հայկական գաղթավայրերի ձևավորման պատճառները, տարբեր գաղթավայրերի զարգացման առանձնահատկությունները: 2. Ներկայացնի հայկական մշակույթի բնագավառները, ուղղությունները, ձեռքբերումները, ընթացքը: 3. Ներկայացնի և համեմատի XVII-XX դարասկիզբն ընկած ժամանակահատվածի գաղութահայ պատմության առանցքային դրվագները. կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքներն ու հետևանքները: 4. Ճանաչի XV-XX դարասկիզբն ընկած ժամանակահատվածի ազգային-մշակութային ակնառու գործիչների և ստեղծագործություններ: 5. Համեմատի և վերլուծի մշակույթի զարգացման նախադրյալները, պայմանները, օրինաչափությունները, ընդհանրությունները, առանձնահատկությունները: 6. Գնահատի գրառություն, հայ գրքի, մամուլի, կրթական նշանավոր հաստատությունների դերն ու նշանակությունը հայ մշակութային, քաղաքական, հասարակական կյանքում: 7. Գնահատի Հայոց եկեղեցու և Մխիթարյան միաբանության դերը հայկական մշակույթի, հայագիտության և գիտության տարբեր ճյուղերի զարգացման ու ազգային մշակույթի պահպանման գործում: 8. Արժևորի գաղթավայրերի և գաղութահայ գործիչների առանձնահատուկ դերը հայապահպանության և ազգային մշակույթի պահպանման ու զարգացման գործում: 9. Արժևորի XV-XX դարասկիզբն ընկած ժամանակահատվածի հայկական մշակույթի ձեռքբերումները հայոց և համաշխարհային մշակույթի համատեքստում: 10. Գիտակցի մշակութային արժեքները պահպանելու, զարգացնելու, հաջորդ սերունդներին փոխանցելու և հանրահռչակելու անհրաժեշտությունը: 11. Հետազոտի իր համայնքի կամ տարածաշրջանի XV-XX դարասկիզբն ընկած ժամանակահատվածի պատմաճարտարապետական որևէ հուշարձան, փորձի կապեր գտնել հուշարձանի և տարածաշրջանի կամ համայնքի միջև:						
87	Հայկական գաղթօջախները: Իրանի հայկական	Ներկայացնի գաղութահայ հիմնական	Ներկայացնում է գաղութահայ	98-99	1	0,5	0,5	

	գաղթօջախները:	կենտրոնները, բացատրի հայկական գաղթավայրերի ձևավորման պատճառները, տարբեր գաղթավայրերի զարգացման առանձնահատկությունները:	հիմնական կենտրոնները, բացատրում հայկական գաղթավայրերի ձևավորման պատճառները, տարբեր գաղթավայրերի զարգացման առանձնահատկությունները:					
88	Հնդկաստանի, Ղրիմի և Լեհաստանի հայկական գաղթօջախները:	Ներկայացնի և համեմատի Ղրիմի, Լեհաստանի, Հնդկաստանի գաղութահայ պատմության առանցքային դրվագները. կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքներն ու հետևանքները:	Ներկայացնում և համեմատում է Ղրիմի, Լեհաստանի, Հնդկաստանի գաղութահայ պատմության առանցքային դրվագները. կարևոր փաստերը, երևույթները, իրադարձությունները, վերլուծի դրանց արդյունքներն ու հետևանքները:	99-100	1	0,5	0,5	
89	Դպրոցները և կրթական գործը:	Ճանաչի XV-XX դարասկիզբին ընկած ժամանակահատվածի ազգային-մշակութային ակնառու գործիչների և ստեղծագործությունները: 5. Համեմատի և վերլուծի մշակույթի զարգացման նախադրյալները, պայմանները, օրինաչափությունները, ընդհանրությունները, առանձնահատկությունները: Թվարկի կրթական գործի զարգացման նախադրյալները:	Ճանաչում է XV-XX դարասկիզբին ընկած ժամանակահատվածի ազգային-մշակութային ակնառու գործիչների և ստեղծագործությունները: Համեմատում և վեր է լուծում մշակույթի զարգացման նախադրյալները, պայմանները, օրինաչափությունները, ընդհանրությունները, առանձնահատկությունները: Թվարկում է կրթական գործի զարգացման նախադրյալները:	101	1	0,5	0,5	
90	Դպրոցները և կրթական գործը:	Ուսումնասիրել դպրոցական համակարգի ձևավորումն ու զարգացումը, կրթական գործի կազմակերպման առանձնահատկությունները, նշանավոր ուսումնական կենտրոններն ու մանկավարժական մտքի պատմական ազդեցությունը:	Նկարագրում է կրթական համակարգի և դպրոցների պատմական զարգացման էտապները, բացատրում է նշանավոր կրթօջախների ու գիտնական-մանկավարժների դերը հասարակական առաջընթացի գործում, վերլուծում է կրթության ազդեցությունը ազգային, մշակութային ու գիտական ինքնության պահպանման վրա և գնահատում է գիտելիքի ու կրթվածության նշանակությունը արդի հասարակության մեջ:	101	1	0,5	0,5	
91	Գիտության զարգացումը (բնական և հասարակական գիտություններ)	Ճանաչի XV-XX դարասկիզբն ընկած ժամանակահատվածի բնական և հումանիտար գիտության բնագավառների ակնառու գործիչների և ստեղծագործությունները:	Գիտի XV-XX դարասկիզբն ընկած ժամանակահատվածի բնական և հումանիտար գիտության բնագավառների ակնառու գործիչների և ստեղծագործությունները:	102	1	0,5	0,5	
92	Գրատպությունը: Հայ պարբերական մամուլի սկիզբնավորումը և զարգացումը:	Գնահատի գրատպության, հայ գրքի, մամուլի, կրթական նշանավոր հաստատությունների դերն ու նշանակությունը հայ մշակութային, քաղաքական, հասարակական	Գնահատում է գրատպության, հայ գրքի, մամուլի, կրթական նշանավոր հաստատությունների դերն ու նշանակությունը հայ մշակութային, քաղաքական, հասարակական	102-103	1	0,5	0,5	

		կյանքում:	կյանքում:					
93	Ամփոփում 15. (ռեֆերատ)	Ամփոփել թեմայի անցած նյութերը: Նպաստել սովորողների ինքնուրույն, խմբային աշխատելու կարողությունների և հմտությունների զարգացմանը: Զարգացնել վերլուծելու, մտածելու կարողություն:	Կարողանում է հանձնարարված թեմաները ներկայացնել չափորոշչային պահանջներին համապատասխան: Արտահայտում է սեփական կարծիքը, կարողանում է բանավոր արտահայտել մտքերը, վեր է լուծում իրադարձություններն ու փաստերը:		1		1	
94	Գրականություն	Ճանաչի XV-XX դարասկիզբն ընկած ժամանակահատվածի գրականության բնագավառի ակնառու գործիչների և ստեղծագործություններ:	Գիտի XV-XX դարասկիզբն ընկած ժամանակահատվածի գրականության բնագավառի ակնառու գործիչների և ստեղծագործություններ:	103-104	1	0,5	0,5	
95	Ճարտարապետություն	Հետազոտի իր համայնքի կամ տարածաշրջանի XV-XX դարասկիզբն ընկած ժամանակահատվածի պատմաճարտարապետական որևէ հուշարձան, փորձի կապեր գտնել հուշարձանի և տարածաշրջանի կամ համայնքի միջև:	Հետազոտել է իր համայնքի կամ տարածաշրջանի XV-XX դարասկիզբն ընկած ժամանակահատվածի պատմաճարտարապետական որևէ հուշարձան, կապեր գտնել հուշարձանի և տարածաշրջանի կամ համայնքի միջև:	104	1	0,5	0,5	
96	Արվեստ	Համեմատի և վերլուծի մշակույթի զարգացման նախադրյալները, պայմանները, օրինաչափությունները, ընդհանրությունները, առանձնահատկությունները:	Համեմատում և վերլուծում է մշակույթի զարգացման նախադրյալները, պայմանները, օրինաչափությունները, ընդհանրությունները, առանձնահատկությունները:	105-106	1	0,5	0,5	
97	Ամփոփում 16. (Գործնական աշխատանք)	Գործնական աշխատանքի միջոցով ամփոփել և կիրառել նախորդ թեմաների ընթացքում ստացած գիտելիքները, զարգացնել հետազոտական, վերլուծական և ստեղծագործական հմտությունները:	Ինքնուրույն կատարում է առաջադրված գործնական աշխատանքը, կիրառում է տեսական գիտելիքները կոնկրետ խնդիրների լուծման համար, վերլուծում է ստացված արդյունքներն ու ներկայացնում հիմնավորված եզրահանգումներ:		1		1	
98	Հայոց եկեղեցու դերը հայապահպանության և ազգային մշակույթի զարգացման պահպանման գործում:	Գնահատի Հայոց եկեղեցու դերը հայկական մշակույթի, հայագիտության և գիտության տարբեր ճյուղերի զարգացման ու ազգային մշակույթի պահպանման գործում:	Գնահատում է Հայոց եկեղեցու դերը հայկական մշակույթի, հայագիտության և գիտության տարբեր ճյուղերի զարգացման ու ազգային մշակույթի պահպանման գործում:	106-107	1	0,5	0,5	
99	Մխիթարյան միաբանության ավանդը հայ մշակույթում	Գնահատի Մխիթարյան միաբանության դերը հայկական մշակույթի, հայագիտության և գիտության տարբեր ճյուղերի զարգացման ու ազգային մշակույթի պահպանման գործում:	Գնահատում է Մխիթարյան միաբանության դերը հայկական մշակույթի, հայագիտության և գիտության տարբեր ճյուղերի զարգացման ու ազգային մշակույթի պահպանման գործում:	107-108	1	0,5	0,5	
100	Մխիթարյան միաբանության ավանդը հայ մշակույթում	Ուսումնասիրել Մխիթարյան միաբանության հիմնադրումը (Մխիթար Սեբաստացի), Վենետիկի	Նկարագրում է Մխիթարյան միաբանության ձևավորման պատմությունը, բացատրում է	107-108	1	0,5	0,5	

		Մուրֆ Ղազար կղզում և Վիեննայում ծավալած հայագիտական, կրթամշակութային, տպագրական ու գիտական հսկայական գործունեությունը	միաբանների դերը հայագիտության, բառարանագրության, պատմագրության ու թարգմանչական գործի զարգացման մեջ (Մ. Չամչյան, Ղ. Ալիշան և այլք), վերլուծում է միաբանության ազդեցությունը հայկական ազգային-մշակութային զարթոնքի վրա և գնահատում է Մխիթարյանների ժառանգության նշանակությունը հայապահպանության ու եվրոպական արժեքների ինտեգրման գործում:					
101	Ամփոփում 17. (թեստային աշխատանք, Google Forms)	Գրավոր աշխատանքի միջոցով ամփոփել երկրորդ կիսամյակի ընթացքում ուսումնասիրված թեմաների բովանդակության յուրացումն ու ստացած գիտելիքները:	Գրավոր աշխատանքի միջոցով գնահատել սովորողների գիտելիքները:		1		1	
102	Դասընթացի կրկնություն	Կատարել տարվա ընթացքում անցած թեմաների ամփոփում: Պարզել ստացած գիտելիքների, ձևավորված հմտությունների ու կարողությունների հնարավորությունները:	Կատարում է տարվա ընթացքում անցած թեմաների ամփոփում: Ցույց է տալիս ստացած գիտելիքների, ձևավորված հմտությունների ու կարողությունների հնարավորությունները:		1	0,5	0,5	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ					102	85	17	